

Waarom doe je iets met theologie? (1983)

Sieth Delhaas

Interview 'Vrouwenradio' - 's-Hertogenbosch, 30 december 1983

Theologie vind ik een erg geleerd woord. Het betekent de wetenschap over God.

Daarmee wordt de christelijke God bedoeld. Omdat ik opgevoed ben in het christelijk geloof heb ik een zekere band gekregen met dit geloof. Dat is niet altijd even glad verlopen. Ik vond de kerk van jongsaf erg benauwend.

Ik heb een Gereformeerde achtergrond.

Ik heb als kind ook veel angsten gekend over God, zonde, de dood en straf.

Dat hoorde niet alleen bij wat je in de kerk, op zondagschool en thuis te horen kreeg, Het paste ook bij dat tijdsbeeld. Dat stond toch ook buiten de kerkelijke traditie in een kader van: beloond worden voor het goede en gestraft worden voor het kwaad.

Toen ik ouder werd, heb ik mijzelf van allerlei ballast verlost.

Ben ik zelfstandiger gaan geloven en is het geloof in 'God'- die naam zet ik wel tussen aanhalingstekens - meer voor me gaan betekenen. Het geeft zin en richting aan mijn leven.

Ik ben altijd heel actief in de kerk geweest op allerlei terrein, maar langzamerhand - dat is toch wel zo'n twintig jaar gaande - begon ik met allerlei bestaande meningen in de kerk, maar ook in de maatschappij te botsen. Ik was en ben, wat men noemt, te links.

In 1978 ben ik met een theologische opleiding begonnen. Niet universitair, maar op Hbo-niveau, omdat ik de oude talen Grieks en Hebreeuws mis en ik dus de bijbel niet in de grondtalen kan lezen.

Me verdiepen in die stof, de opbouw van het oude en nieuwe testament, het ontstaan ervan, leren hoe de diverse kerkelijke, rooms-katholieke en reformatische dogma's - leerstukken - ontstonden, de ethiek - het verantwoord handelen - vanuit het christendom, psychologie, de bestudering van de wereldgodsdiensten en de vele sekten en tenslotte het bezig zijn met kerkgeschiedenis, heeft mijn inzicht verdiept.

Mijn manier van geloven heeft dit wel veranderd. Maar mijn geloof is er zelfstandiger en voor mij toch waardevoller door geworden. Ik voel me nu ook meer voor mezelf verantwoordelijk. Ik beslis hoe ik geloof en niet één of andere kerk, dominee of ouderling.

Het is natuurlijk wel de vraag of mijn geloof nog valt onder een of ander kerkgenootschap.

Hoewel mijn eerste verlangen om theologie te gaan studeren werd ingegeven vanuit een noodzaak om me in mijn journalistieke werk ergens in te specialiseren, ben ik enkele maanden voordat ik die studie begon, heel actief aan de gang gegaan met feministische theologie.

Het zoeken van de plaats van de vrouw in christendom en kerk en in de samenleving, die bij onze cultuur hoort. Die twee: feminisme en christendom hoorden voor mij al heel snel bij elkaar en daarmee ben ik nog heel intensief bezig.

Er moet voor vrouwen nog zo veel duidelijk worden gemaakt, uitgeplozen en terrein bevochten worden dat er nog ontzettend veel tijd en werk aan besteed moet worden. Theologie bedrijven heeft voor mij echt iets met mijn totale bestaan te maken. Gewoon hoe ik elke dag in mijn gezin, in mijn werk met vrouwen, kortom op allerlei terrein bezig ben. Ik probeer in mijn werk met vrouwengroepen, die ik sinds kort bij mij thuis organiseer, een stuk bewustwording op gang te brengen vanuit het verleden en te komen tot aktivering in het heden.

In mijn publikaties probeer ik zaken aan het daglicht te brengen, die grondig verkeerd liggen en die veranderd moeten worden, vooral uitgaande van de positie van de vrouw.

Ik maak bij voorkeur gebruik van voorbeelden uit de geschiedenis en hoe weinig er in feite veranderd is en wat we zelf móéten doen.

Waarom moet je daar een God bij halen?

Ja, ik ben met een god-figuur opgevoed. Dat krijg je er zo maar niet uit. Ik voel voor mezelf ook niet onmiddellijk behoefte die god-gedachte af te zweren. Wel heb ik het woord God altijd onaangenaam gevonden. Het is een hard woord: het doet aan vloeken denken en ik kan me er niets vriendelijks bij denken. Ik heb tot voor kort altijd tot Jezus gebeden, omdat God toch wat te ver van me afstand. Door mijn eigen nadenken over deze dingen, mijn studie en gesprekken met anderen, verandert dat beeld.

Ik heb absoluut geen behoefte om plotseling een moedergodin op het toneel te voeren. Dat maakt in feite niets uit.

Voor mij is belangrijk dat ik, komend vanuit die christelijke opvoeding en komend tot zelfstandig geloven, in mijn eigen leven de nabijheid ervaar van de Andr. Ik zet dat met een hoofdletter, Ik herken wat ik in de bijbelse verhalen als bevrijdend zie. Afgezien natuurlijk van de cultuurgebonden misstanden waaraan het Oude Testament mank gaat. Vooral als je de positie van de vrouw bekijkt.

Ik weet voor mezelf ook nu nog niet hoeveel daarvan op den duur overblijft. Mijn ontwikkeling is nog steeds gaande. Dat moet ook.

Wat voor mij een duidelijk houvast is, is de figuur van Jezus in het Nieuwe Testament. Ik vind het verbazingwekkend en ontroerend dat zelfs zulke cultuurgebonden mensen als de evangelisten zo getroffen zijn door zijn manier van leven, dat ze niets negatiefs over hem weten te berichten. Dat betekent dus, dat zij, toen die verhalen - soms tientallen jaren later - werden opgeschreven, het nog vanzelfsprekend vonden, dat hij zo tegendraads is bezig geweest, zo tegen de bestaande orde in, zo genezend voor mensen, ook voor vrouwen; en dat hij - en dat was bijzonder in die tijd - het ook voor de onderdrukten, de meest miserabelen heeft opgenomen.

Daarom wil ik deze mens als voorbeeld nemen. Ik denk, dat hij geleefd heeft op een manier zoals de Scheppende - of hoe je hem of haar maar wilt noemen - de mens zou bedoeld hebben. Daarom wil ik op die manier ook proberen bevrijdend voor mensen en de schepping bezig te zijn. Dus theologie is voor mij geen vak of een wetenschap, maar dit gewone leven.